

Lõrpi

Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi ajaleht

Nr.10 Jõulukuu 1995

Killuke küllusekulda,
raasu raskusi, rõõme,
natuke nukraid hetki,
kordaminekuid kuhjaga!

Kauneid jõulupühi
soovib Lõrbi uus toimetus

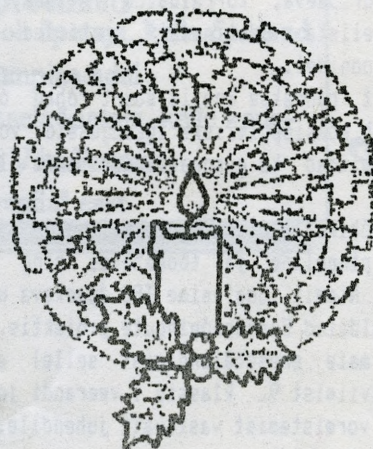
Jälle kalendris on lehekülg uus
Õhtud on pikad ja puhub külm tuul
Uut talve ootavad lasteväed
Lumeootel ammugi kõik kelgumäed
Uisud ja suusad, taas käes teie aeg
Kelgumäelt kostmas siis kilked ja naer
Uus aasta peagi meil ukse ees
Uuesti siia on teel jõulumees

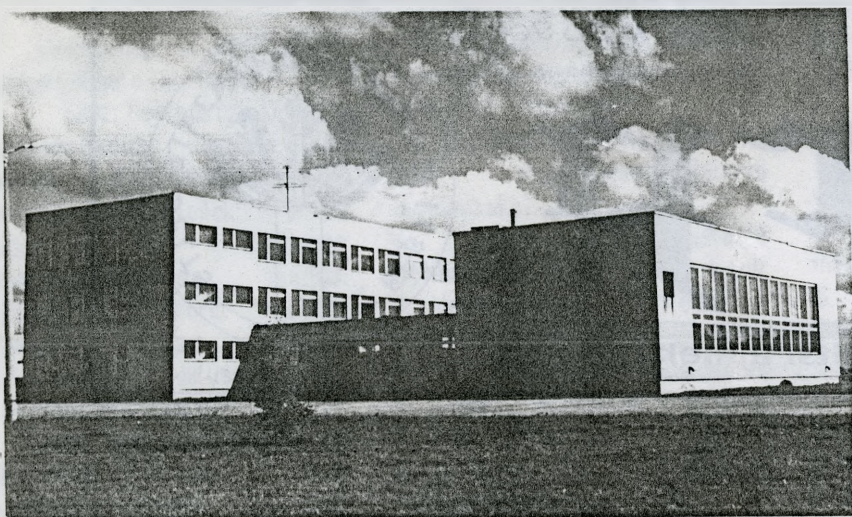

Püskhaaval küünal poetab vaha,
on igas leegis jõuluime.
Sel kaunil ööl meist jäägu maha
aja rutt ja kürustamine.

4.nov.1995 valiti seltsi
AULIKMETEKS

Viivi Maanso ja Hoide Sikk

Aruküla **PÕHIKOOL**

Prægune koolihoone valmis 1978.a.1.septembriks.

JÕULUPEOLE ARUKÜLLA

1921.aastal toodi kaunis pargis asuvasse von Baranofi mõisakompleksesse Aruküla algkool. Sistemaaatiliselt kooliharidust hakati Aruküla lastele andma 1963. aastast; tänastele õppuritele on aga algkoolise vanusega 21. juuni 1978. aastal saaval karguti Põllu tänava ääres endisel rukkipõllul uue Aruküla uue koolihoone asukohal.

Prægi küla Aruküla põhikoolis tarkust taga nõudmas 143 õpilast, kellele oma teadmised ja oskused jagavad 20 õpetajat eesotses noore direktori Avo Mõlaga. Vaneldust igapäevasele koolitööle pakuvad rahvatantsurühmid, kes pole peadunud ühekihi tantsupaoli. Palju aastat on nende hingeks olnud õpetaja Meelis Hainla. Aastakümneid on Aruküla koolis õpetanud olnud lugupeetaja kunstiopetaja Helvi Kallaste. Kõige õpilased on olnud ka rahvusvaheliselt tunnustatud. Muusikaõpetaja puutumisel ei ole oma ainet kaotanud algklassiõpetaja Elli Laas ja meie endine õpilane ning prægune noor kolleeg Piret Sternhof.

Klassivälise töö energilisuse ja väsimatuks hingeks on tunnustustunne Leena Mõls, kes organiseerib üritused nii, et osaleda võivad kõik õpilased I-IV klassini. Selle aasta ettevõtmised on kantud kindlast eesmärgist - aktiveerida ja innustada lapsi osa võtma KOOLI TV-st. Meie õpilastele on tulemas juba 3. mäng. Eeskujud on olemas: esimesed osavõtjad pääsesid poolfinaali, teised kaotasid selle õiguse vaid punktiga. Loomulikult ei mängita võidu peale, aga nii näeb-kuuleb, mida teevad teised ja saab ennast nendega võrrelda.

Õpilaskogu initsiatiivil on läbi viidud Playbox ja muusikateemaline viktoriin, tähistatud õpetajate päeva, mardi-ja kadripäeva, korraldatud reklaamplakati konkursi teemal "Eelista Eestimaist", käidud teatrites ja õppekursioonidel.

Loomulikult pannakse koolis suurt rõhku õppetööle, kuna pealinn pakub edasiõppimiseks igasuguseid võimalusi. Tore, et meie tublidad ka gümnaasiumides pole latti allapoole lasknud.

Aruküla põhikooli õpetajatele oli selle õppeaasta algus aga eriti pingeline ja töömahukas ning erines kõigist eelmistest. Nimelt osalesime TPÜ õppekava uuringute labori poolt korraldatud Euroopaõpingute projektis, mis tähendas kõigepealt meie enesetäiendamist sellel alal, vastavate tundide läbiviimist 9. klassis I veerandi jooksul ja nende materjalide vormistamist vastavalt juhendile. Arvame, et andsime endast parima.

Ajalugu Aruküla Põhikooli jaoks on juba ka kunagine ekslibris.

Sellest õppeaastast on märgatavalt elavnenud ka noorte sporditegevus: hoo on sisse saanud viis ringi. Kehalise kasvatuse õpetajat Signe Kallastat toetavad kaks asjaarmastajat väljastpoolt kooli. Kogu kooli õppe-ja kasvatus töö toimub õppealajuhataja Mai Erbe kindlakäelisel juhtimisel.

Sida vana ja uue koolimaja vahel pole kadunud. Aruküla mõisas tegutseb huvikool. Raasiku vallavalitsus on andnud kauni maja kasutada rohkem kui sajale lapsele huvialaringides käimiseks. 1992. aasta sügisel avati samas majas veel Aruküla Vaba Waldorfkool, kus püütakse õpilastele põhiharidust anda steinerpedagoogika põhimõtetel. Sel õppeaastal on I-IV klassis kokku 55 last ja neid juhendavad 4 klassi-ja 3 aineõpetajat.

Haridusküsimuste lahendamisel ei ole koolirahvas jäetud ükski. Vallavalitsuse abi on alati olnud õigeaegne ja meie soove arvestav. Õppeaastagi lõpeb haridustöötajate piduliku vastuvõtuga Raasiku Vallavalitsuse poolt.

Külalisi on meil alati jätkunud ja need on ikka teretulnud olnud.

Laili Pallon
emakeeleõpetaja

Kahelt konverentsilt

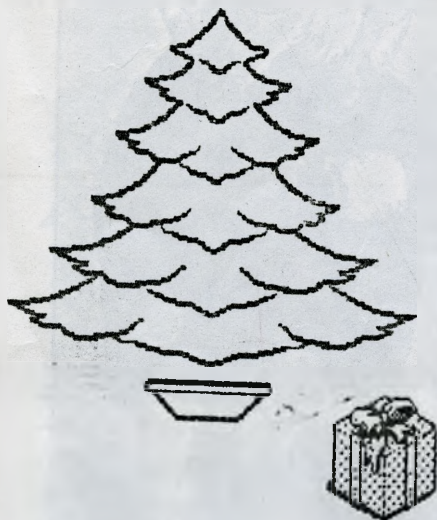
28. oktoobril k.a kogunes TPÜ aulasse konverentsile "Keeleteadus, keelekorraldus ja emakeeleõpe" enam kui poolteistsada inimest, neist ligi pool emakeeleõpetajaid. Keeleinimeste huvi seesuguse ettevõtmise vastu oli igati mõistetav: oli ju möödunud 16 aastat sellest, kui keeleteadlaste ja keelekorraldajate, emakeeleõpetajate ja lihtsalt keelehuviliste toorumil arutati, mida suudetaks üheskoos teotsedes ära teha meie kauni emakeele punktuse kaitsel, eesti filoloogia edendamisel ning kooliõpetuse tõhustamisel ja tänapäevastamisel. Õpetajate huvi kõitsid otseselt õpetamisega seotud probleemistiku kõrval vist küll kõige enam Tiit Erelti ettekanne "Keelekorralduse olevik" ning Kaia Alasi näideterohke sõnavõtt; rõõmustas, et kokkutulnud said kaasa osta verivärsket "Eesti ortograafia".

Arutlusel - mis paraku jäi loodetust tagasihoidlikumaks - tõdeti vajadust kooliõpetuses pöörata tähelepanu nii emakeele süsteemile kui ka tema funktsioneerimisele ja selles keeles suhtlemisele. Hädavajalik leiti olevat luua emakeeledidaktika keskus, mis nõustaks õpetajaid, propageeriks uusi meetodeid, kuid uuriks ka emakeele õpetamise võimalusi ja keelelise suhtluse osaoskuste omandamist. Ebanormaalseks peeti olukorda, et (ema)keele õpetamisel puudub oma ajakiri; asja lahendaks ka rakenduslingvistika väljaanne, kus omaette rubriik võiks kuuluda emakeeledidaktikale. Loodetavasti rakendatakse midagi konverentsil ettepanekut ka ellu.

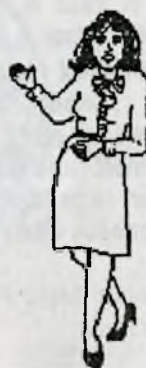
Märkimata ei saa jätta ka 24.-25. novembril Tallinnas peetud ÜPUI (Ühiskondliku Pedagoogika Uurimise Instituudi) aruandekonverentsi. Hulk huvitavaid ettekandeid seostus siin otsesemalt või kaudsemalt emakeeleõpetusega. -Kaalukamaid neist oli ehk plenaaristungil ette kantud Herbert Lasti uurimiskokkuvõte, mis käsitles meie keskkooliõpilaste kultuurihuviseid. Seoriin Jõgise oli lähemalt uurinud meie emakeeleõpetuse suurkuju Nikolai Remmeli. Kaia Pihlak EESI esimese auliikme Viivi Rukki elu ja tegevust. Kuulajate tähelepanu kõitis Irene Arma oma kooliajalehega ja Aare Ristmägi kodulocaineliste põhikooli kirjanditega. Esinesid ka emakeeleõpetajale hästi tuntud Uno Kuresoo, Vaike Potseps, Heino Laagus jt. Loodetavasti leitakse varsti võimalus ettekantu tutvustamiseks kolleegidele trükituna vahendusel laiemaltki.

ÜPUI päevadel oli emakeeleõpetajail ka külaline - Heinola õpetaja Anja Pihlajaniemi, kes esindas Soome Emakeeleõpetajate Liitu (ÄOL-i). Nimelt loodi Soomeski hiljuti uurimistööst huvitatud emakeeleõpetajate ühendus TUTKO (= tutkimis- ja koulutusryhmä) ning nüüd käis Anja uudistamas, kuidas meil seesugune töö on korraldatud, ja maad kuulamas, kas ehk ei tuleks midagi välja ühisestki uurimistööst. Jääb vaid loota, et üheskoos väga esialgselt kavandatu peagi selgemad piirjooned saab ja tehtavast mõlemale poolele tulu tõuseb.

Viivi Maanso

1995.a. aastapreemiad
AILI TARVO - Tallinna 20. Keskkooli õpetaja, kelle õpilased
on hästi esinenud olümpiaadidel
KAIA PIHLAK - Viljandimaa emakeeleõpetaja, kelle kaug-
õppe diplomitöö oli Viivi Rukkist
TIIT EREL - raamatu "Eesti ortograafia" eest

1. Käsiroamat. - Tln.: Eesti
Haridustöötajate Liit, 1995.

Sisu. Töölepingu seadus.

Puhkuse seadus. . Pelgaseadus.
Juhend õpetajatele palga
maksmise kohta. Kollektivlepingu
seadus. Töötajate

distsiplinaarvastutuse seadus.
Töölähetuste kord. Töötu
sotsiaalse kaitse seadus.
Täiskasvanute koolituse seadus.
Töökaitse seadus jrn.

2. Eesti hariduskonverentsi
lähtekohad: Eelnõu Eesti
Hariduskonverentsile '95 / Koost.

O. Aama, E.-M. Vemik,
H. Sillamaa, R. Neudorf, V. Ruus,
E. Rebane, J. Saarniit, V. Rajangu.

J. Om, E. Sary, R. Kiis. - Tln.: EV
Kultuuri- ja Haridusministeerium,
1995.

(Sisaldab TEGEVUSKAVA.

Eesti hariduskonverentsi
eluvõrriseks).

3. Millist haridusotsustuste
mehhanismi vajab Eesti kool?
Probleemiasetus / Koost.

P. Kreitzberg, A. Altnäe, O. Arner,
R. Kiis, T. Kink, T. Korman,
A. Leosk, A. Piskok, E. Siim,
G. Suuk, L. Tümpuu,
M. Laanpere. - Tln.: EV Kultuuri- ja
Haridusministeerium, 1995.

4. Õpetajate haridustase.
Statistiline analüüs / Koost.
E.-M. Vemik, R. Kiis. - Tln.: EV

Kultuuri- ja Haridusministeerium,
1995.

(Sisaldab 20 diagrammi
haridustöötajate haridustasemest).

5. Saarniit, J. Eesti noorte
väärtushinnangud läbi aegade. -
Tln.: EV Kultuuri ja Haridus-
ministeerium, 1995.

6. Ruus, V., Veimer, J. Hariduse
tähtsusest Eesti elanikkonna
silms. - Tln.: EV Kultuuri- ja
Haridusministeerium, 1995.

7. Eesti poliitiline ja haridusmõte:
Eesti Hariduskonverentsi
lähtekohad / Koost. V. Jünso,
E.-S. Sary. - Tln.: EV Kultuuri- ja
Haridusministeerium, 1995.

Poolita-mis-kohti

jõuluta-med, jõuluubina, kuu-seoks,
jõul-umid, päkapikudast, kellu-kest,
hilines-me, kummiku-usk, lumetuisu,
päkapikui-apse, isata-lust, jääk-aru,
vajalik-uke, koolitaksid, arvuteid,
hobusi-pelgad, vohutule, kana-imaks,
hajakatse, kõrvalollus, teema-sina,
ilu-saks, kõrvalukeed, sõna-kast, koe-
rakette, puhurikast, roo-majad,
kohvikult, suute-ning, lähi-maid,
EMAKE-ELE

KOLE LUGU

Kolm sõpra on esimest korda New
Yorgis. Nad üünivad hotellis toa. Mehed
lähevad õhtul linna vaatama ja jõuavad
hotelli alles kell kolm öösel. Nende tuba
on neljakümne kolmandal korrusel.

"Vabandage, hämad," ütles portjee. "Lift
ei tööta. Teil tuleb trepist üles minna."

Muidugi on see väga paha, kuid mehed
võtavad nõuks, et ajaviiteks jutustab
igalüks ühe loo. Kui esimene oma loo
lõpetab, on nad jõudnud kaheteistkümnendale
korrusele. Järgmise jutu ajal
jõutakse kolmekümne teise korruseni.
Niilid on jutukord kolmanda mehe käes,
kuid see keeldub. Täpsidab, et jutt on nii
õudne, et seda ei saa rääkida. Sõbrad
sammuvad edasi ja kaks paluvad kogu
aeg kolmandat looga peale hakata.
Viimaks jäävad nad seisama ning
kuulutavad, et ei tee ühtegi sammu, kui
seda hirmsat lugu ei kuule. "Lugu, mille
räägin, on väga lühike," alustab kolmas.
"Me jätsime toa võtme portjee kätte."

"Lõrbi" panid kokku Piret Hiisjärvi, Sven Maanso ja
Kaja Sarapu.

JUKU ÕPETAJA

Ena küsib: "Juku, miks sa õpetajale keelt
näitad?" - "Aga ta ju ise ütles, et on
keeleõpetaja!"

ÕNNETU SILD

Šotlane Hamish polnud ilagi reisinud. Ta
kartis, et võib kaotada pileti, segi ajada
rongi, unustada passi hotelli või videoka-
amera lennukisse. Alati oli ta mures
puhkuse pärast. Kodus polnud ta kunagi
midagi teinud, sest kõige eest hoolitses
ema.

Ja siis saabus päev, mil ema soovis
puhata. Pojale andis ta nõu puhkuse ajal
maailma vaadata. Hüvasti jättes julgustas
ta poega: "Kui tahad, mu poeg, et õnn
sind kogu tee saadaks, viska igal sillal
münt vette. Siis läheb hästi."

Kui Hamish koju tagasi jõudis, tundis
ema ta reisi vastu huvi. "Mul läks üldiselt
kenasti," sõnas poeg. "Thamesist,
Seine'ist ja Reinist sain õnnelikult üle. Aga
kui jõudsin Austraaliasse ja ületasin
Sydney's Harbour Bridge'i silda, jäi niit
sillatõe külge kinni ja ma kaotasin penni."

"Doktor, selleks et suitsetarnist maha
jätta, soovitasite mul äratada tubaka vastu
vastikustunnet ja selleks puistata seda
suppisse, jättesse ning igasugusesse
muusse toidusse."

"Täiesti õige. Ja loodan, et seite oma
kahjulikest harjumusest jahu."

"Kahjuks ei. Suitsetamist pole ma vähen-
danud. Kuid soovastu tunnen erkskordset
vastikust söögi vastu."

ITAALIA KOOLIS

"Milline on meie riigi kuhu maakaardil?"

"Itaalia! on kummisaapa kuhu."

"Õige. Kuid miks just kummisaapa kuhu?"

"See saapas on ju ümbritsetud veega."

